

سخن کوتاه در باره تاجیکهای استرالیا

نیشته از : عمر راوی .

اگرچه پیش از یورش روسها به خراسان (افغانستان) شماری از تاجیک ها برای آموزش به استرالیا آمده بودند و تنی چند از آنان پس از پایان دوره آموزشی در این کشور ماندگار شدند، اما موج های بزرگ مهاجرت تاجیک های خراسان (افغانستان) به استرالیا پس از یورش روسها ، یعنی از دهه هشتاد میلادی، آغاز گردید.

بر بنیاد پژوهش کوتاهی که من در این پسین ها انجام داده ام ، با در نظر داشت چند شاخصه اساسی، میتوان گفت که نزدیک به سی و پنجهزار (۳۵۰۰۰) نفر تاجیک خراسانی در کشور استرالیا زنده گی می کنند. بیشترین شمار این تاجیکان در ایالت نیوساوت ولز (شهر سدنی و شهرک های پیرامون آن) و ایالت ویکتوریا (شهر ملبورن و شهرک های پیرامونش) به سر می برند. در شهرهای برزبن ، ادلید ، پرت و بخش های دیگر استرالیا نیز تاجیک ها حضور دارند.

نکته شگرف و باور نکردنی این است که در درازنای این چهار دهه ، در گفتار ها و نوشتار های رسمی که در مورد « مهاجرین » افغانستانی در دسترس ما میباشند ، نامی از تاجیک برده نشده است و هیچ نشانی از تاجیک به چشم نمی خورد. از نگاه غیر رسمی نیز، هیچ کار و فعالیتی بر مدار نام و هویت تاجیک در استرالیا وجود نداشته است. نام و هویت تاجیک بیخی به فراموشی سپرده شده است و میتوان گفت که در سایه سنگین هویت و نام « افغان » (افغان) رو به نابودی دارد.

هویت فراموشی تاجیکان استرالیا و پی آمد های آن

امروز که از مهاجرین تاجیک دهه هشتاد میلادی، نسل دوم آن پا به گستره زنده گی نهاده است و نسل سوم در راه میباشند، پیامد های هویت فراموشی را میتوان به روشنی نگریست. بی توجهی به هویت تاجیکی ، بی پروایی در برابر زبان و فرهنگ نیاکانی ، سست شدن ارزشهای ملی و اجتماعی تاجیکانه و سر انجام از دست دادن کامل هویت فرهنگی – قومی تاجیک ، از پیامد های مهم هویت فراموشی تاجیکان نسل نخست مهاجر شده در استرالیا می باشند.

تاجیک های استرالیا و هویت « افغان »

هر فردی که از افغانستان به استرالیا آمده باشد ، به طور خود بخودی واژه « افغان » (افغان) به مثابه هویت اتنیکی اش به کار برده میشود. از میان افغانستانی هاییکه به استرالیا مهاجرت کرده اند، تنها هزاره ها و پشتونها افزون بر هویت اتنیکی « افغان »، هویت های خاص قومی هزاره و پشتون خویش را هم برجسته ساخته و شناسانده اند. به ویژه هزاره ها برای مشخص ساختن و طرح مستقلانه هویت هزاره گی خویش در استرالیا خیلی موفق بوده اند. به حدیکه اکنون هویت «هزاره» یکی از شناخته شده ترین هویت های اتنیکی در استرالیا می باشد. هزاره ها ، حتا زبان خویش را که زبان فارسی است به نام « زبان هزاره گی » ثبت کرده اند. اما تاجیک ها در زمینه تثبیت هویت و زبان خویش هیچ کار و فعالیتی نداشته اند و تسلیم همان بخشبندی هویتی و زبانی رسمی دولت افغانستان بوده اند. زبان شان به عنوان « زبان دری » و هویت شان « افغان » معرفی شده است. در منابع دولتی ، در آمار های رسمی و غیر رسمی ، کسی از خراسان (افغانستان) به نام تاجیک ثبت نیست. هر مطلب و مضمونی که در مورد مهاجرین افغانستانی ساکن استرالیا نوشته و گفته شده است، هزاره ها و پشتونها را به لحاظ اتنیکی های مستقل نشان می دهد، اما حضور و وجود هیچ گروه قومی به نام « تاجیک » شامل نوشتار و گفتار رسمی نمی باشد. هرگاه کسانی بخواهند در مورد تاجیک های ساکن در استرالیا معلوماتی بدست بیاورند ، هیچ چیزی تحت عنوان « تاجیک در

استرالیا « به دسترس شان قرار نمی گیرد. با تکیه بر شاخصه های دیگری چون زبان و محل تولد و تعلق به شهر و روستای خاص در خراسان ، حضور تاجیکان در استرالیا میتواند تثبیت گردد.

یکی از کار های اساسی برای تاجیکان استرالیا این است که طرح مستقلانه هویت تاجیکی خویش را در تمامی عرصه های رسمی و غیر رسمی در اولویت قرار دهند. تا چند سال دیگر باید هویت تاجیک نیز در کنار دیگر هویت های اتنیک این کشور شناخته شود و جایگاه مستقل خویش را بدست آورد. باید به دولت و مردم استرالیا فهمانده و شناسانده شود که بزرگترین بخش مهاجرینی که از خراسان (افغانستان) به استرالیا آمده اند و اکنون در این کشور زیست دارند تاجیک می باشند. باید روشن ساخته شود که واژه « افغان » نمایانگر هویت واقعی تاجیک ها نیست. باید زبان تاجیک، فرهنگ تاجیک ، ارزشهای تاجیک ، لباس تاجیک ، غذای تاجیک ، موسیقی تاجیک و دیگر نماد ها و دستاورد های تاجیک به نام خود این مردم ثبت و شناخته شوند. در غیر آن ، هویت مستقل تاجیک، در غبار نام « افغان » برای همیشه نابود میگردد.

بیداری نسبی تاجیک های استرالیا

با آنکه هویت قومی در میان تاجیکان استرالیا به صورت اساسی به سستی گراییده و به فراموشی سپرده شده است، در سالهای پسین با تاثیرپذیری از جریانهای داخل خراسان (افغانستان) و فعالیت های گسترده ای که در سراسر جهان برای روشن شدن و محوری شدن هویت تاجیک صورت میگیرد، شماری از تاجیک های استرالیا نیز تا اندازه ای تکان خورده اند و متوجه این مساله شده اند که هویت قومی شان باید از چنگ فراموشی رها گردد و جایگاه شایسته خویش را در منظومه زیستی آنان بازیابد. هرچند که شمار این کسان و بیداری هویتی شان اندک است ، اما همین هم در حد خود یک رویداد نیکوست و میتواند دریچه امید به فردای خجسته فرهنگی را در برابر دیدگان ما بگشاید.

جنبش نو بنیاد تاجیک های استرالیا

خوشبختانه از چندی به این سو ، یک جنبش فرهنگی هویت خواهانه در میان تاجیک های استرالیا پا به عرصه هستی نهاده است که یکی از جلوه های درخشان آن را در بنیانگذاری « سازمان همبستگی تاجیکان استرالیا » (Tajik Solidarity Organisation of Australia) میتوان دید. ما شاهد جنب و جوش تاجیکانه ، هرچند کوچک اما امیدآفرین ، در شهر بزرگ سدنی و چند شهر دیگر استرالیا می باشیم. برای نخستین بار در تاریخ کشور استرالیا ، یک سازمان با نام « تاجیکان » و بر محور هویت « تاجیک » ساخته شد و به گونه رسمی ثبت گردید. برای نخستین بار در تاریخ استرالیا یک [برگه فیسبوکی به نام همبستگی تاجیکان استرالیا](#) راه اندازی شد. برای نخستین بار در تاریخ استرالیا، [یک تارنمای زیبا از تاجیکان](#) این کشور در شبکه جهانی انترنت پدیدار گشت . برای نخستین بار ، تاجیک های استرالیا ، به نام تاجیک و بر محور هویت تاجیکی به وسیله [یک اعلامیه](#) به سوی همبستگی و همراهی فراخوانده شدند. کوشش می شود و آرزومندی وجود دارد که تاجیک های استرالیا بر اساس یک برنامه همه جانبه فرهنگی و اجتماعی به گرد یک سازمان فراگیر تاجیک (سازمان همبستگی تاجیکان استرالیا) جمع شوند و خود را از گمنامی و هویت فراموشی رهایی بخشند.

تاجیک های استرالیا و پیروزی شان در عرصه های گوناگون

جای خوشی است که تاجیک ها توانسته اند در کشور استرالیا در عرصه های گوناگون خوب بدرخشند. به گونه ای نمونه ، در عرصه پزشکی شمار چشمگیر از تاجیکان ما در بیمارستان ها

شامل کار اند و معاینه خانه های شخصی دارند. در رسانه های همگانی چندین چهره برازنده از تاجیک های خراسانی حضور دارند. در پهنه بازرگانی ، در عرصه دانشگاهی و چندین گستره دیگر، تاجیکان نقش های بسیار درخشان را به عهده دارند. به ویژه نسل دوم تاجیک ها که تازه وارد کارزار زنده گی اجتماعی شده اند ، در بخش های مختلف صاحب کار های خوب و پسندیده و پر عاید می باشند. وضع زنده گی تاجیک های استرالیا از منظر اقتصادی و شغلی به طور عام خوب و قناعت بخش میباشد. هزاران هزار جوان تاجیک استرالیایی ، چه دختر و چه پسر، در دانشگاه های استرالیا در رشته های مختلف سرگرم فرا گیری دانش می باشند.

به همین ترتیب، تاجیک ها در بخش فعالیت اجتماعی در میان جامعه خراسانی (افغانستانی) مقیم استرالیا ، خیلی تاثیرگذار می باشند . به طور مثال، تاجیکها در شهر برزین، پرت و سدنی، در پیشبرد امور جامعه افغانستانی ها (افغان کمیونیتی) ، نقش اساسی و کلیدی و رهبری کننده دارند.

پیوند تاجیکها با دیگر گروه های قومی افغانستانی در استرالیا

بزرگترین گروه های قومی از خراسان (افغانستان) در استرالیا ، تاجیکها ، هزاره ها و پشتونها می باشند. تاجیک های استرالیا، با هر قوم دیگری که از خراسان (افغانستان) به استرالیا آمده اند، همگونی های زیاد دارند و چیزهای میان شان مشترک می باشد. با پشتون های آریایی ریشه مشترک دارند و به لحاظ مذهبی سنی مذهب می باشند. با اوزبیک ها نیز از نگاه دینی و مذهبی و خصوصیات فرهنگی هم رشته و بسیار نزدیک می باشند. با هزاره ها هم زبان و هم فرهنگ استند. اینکه همگی شان از یک سرزمین به استرالیا مهاجرت کرده اند نیز آنان را با هم گره می زند و نزدیک می سازد. مناسبات تاجیک ها با پشتونها بیش از هر گروه قومی دیگر نزدیک است و روابط هموطنی محکمی با هم دارند. گرچه با هزاره ها نیز رابطه تاجیکان خوب و صمیمی است ، اما هزاره ها خود شان را از دیگر مهاجرین افغانستانی دور ساخته و مستقل از دیگر افغانستانی ها امور خویش را تنظیم می کنند و به پیش می برند. تاجیک های استرالیا می توانند که مانند چهل سال گذشته با دیگر افغانستانی ها در زمینه های زیست باهمی و هموطنی همکاری و همراهی های سودمند لازم را داشته باشند، اما در همان حال برای روشن سازی و مطرح ساختن هویت مستقل تاجیکی نیز بکوشند و به محور نام و نشانی قومی خویش فعالیت اجتماعی و فرهنگی داشته باشند. داشتن هویت مستقل تاجیکانه به معنی این نیست که تاجیکان رابطه خود را با دیگر افغانستانی ها قطع نمایند.

تاجیک های تاجیکستان و اوزبیکستان در استرالیا

سزاوار یاد کردن است که افزون بر تاجیک های خراسانی (افغانستانی) شمار اندک از تاجیکهای تاجیکستان و اوزبیکستان نیز در استرالیا به سر می برند. یکی از کار های نهایت مهم این است که همتباران تاجیک از هر کشوری که آمده اند و اکنون در استرالیا زنده گی می کنند باهم متحد و همکار باشند و در راستای رشد فرهنگ مشترک خویش بکوشند.

پیوند تاجیکهای استرالیا با همزبانان ایرانی

هزاران نفر پارسی زبان ایرانی در استرالیا زیست می کنند. تاجیک های استرالیا باید با همزبانان ایرانی پیوند استوار ایجاد نمایند و در زمینه های پاسداری از زبان و فرهنگ مشترک از هیچ همدلی و همراهی دریغ ننمایند. برگزاری جشن های نیاکانی مشترک ، راه اندازی برنامه های شعر و ادب پارسی و دیگر همکاری های فرهنگی برای تمام فارسی زبانان استرالیا می تواند بسیار ثمربخش باشد.

فرجام سخن

سخن فرجامین اینکه هزاران نفر تاجیک در استرالیا زنده گی می کنند ولی به نام و هویت تاجیکی خویش شناخته نشده اند. تاجیکان در استرالیا باید از گمنامی برآیند و به نام و نشان خود شناسانده شوند. بیرون کشیدن نام و هویت تاجیک از زیر غبار سنگین نام « افغان » (افغان) و مطرح ساختن آن به صورت مستقل یک وظیفه بزرگ و انسانی تاجیک های استرالیا می باشد. ضروری است که فعالیت های فرهنگی و اجتماعی تاجیکان در استرالیا بر محور نام و هویت تاجیکی شان به پیش برده شوند. تنها به این صورت است که هویت و فرهنگ تاجیک در استرالیا به درخشندگی میرسد و از خطر نابودی کامل رهایی می یابد . تاجیکان میتوانند با دیگر پارسی زبانان همکاری های سودمند داشته باشند و برای پاسداری از زبان و فرهنگ مشترک کار های بزرگی را انجام دهند.

باید تاکید کرد که بدون یک برنامه منطقی و همه جانبه و بدون یک سازمان قوی که شرایط واقعی زنده گی تاجیکان را در استرالیا به درستی شناخته باشد، نمیتوان به هیچ یک از خواستهای اساسی دست یافت. آرزومندیم که سازمان همبستگی تاجیکان استرالیا بتواند در این راه دشوار پیروزمندانه گام بگذارد و به پیش رود .

با سپاس

تاجیکم با تاجیکانم زنده ام

عمر راوی .

شنبه 15 دسامبر 2018

۲۴ قوس (آذر) ۱۳۹۷

سدنی - استرالیا